

„Българска Агенция за Кредитен Рейтинг” АД
(БАКР)

Кодекс за Професионално Поведение

Този Кодекс за професионално поведение (Кодекс на БАКР) е обект на обществено достояние с цел да улесни прозрачността на процеса на присъждане на кредитен рейтинг. Първият Кодекс на БАКР е приет през месец август 2006 г. Актуализацията на Кодекса през 2009 г. е в съответствие с принципите на CODE OF CONDUCT FUNDAMENTALS FOR CREDIT RATING AGENCIES, актуализиран през 2008 г. от IOSCO.

БАКР не поема пред трета страна никакви задължения или отговорности, произтичащи или свързани с Кодекса на БАКР.

Кодексът на БАКР не е предназначен да бъде и не е част от никой договор с някоя страна и никой няма право (договорно или друго) да налага спазването на неговите разпоредби. Единствено БАКР може да променя Кодекса на БАКР.

Май 2009 г.

Съдържание

Въведение

- 1. Качество на оценките и рейтинговия процес**
 - А. Безпристрастност
 - Б. Достоверност
 - В. Наблюдение и актуализация

- 2. Неутралност при взимане на решения**
 - А. Независимост на екипите
 - Б. Предотвратяване на конфликт на интереси

- 3. Отговорност пред инвеститори и възложители**
 - А. Обявяване на кредитния рейтинг
 - Б. Прозрачност
 - В. Конфиденциалност

- 4. Откритост и комуникация с пазара**

Въведение

През декември 2004 г. Международната организация на комисиите по ценни книжа /МОКЦК/ – организация, състояща се от национални и регионални регулаторни органи за ценни книжа, издаде „Основи на кодекс за професионално поведение на агенциите за кредитен рейтинг” (Кодекс на МОКЦК). Основната цел на Кодекса на МОКЦК е да оправдае доверието на инвеститора, като осигури обективност на кредитния рейтинг, като същевременно се стреми да подобри качеството на кредитния рейтинг и полезността му за инвеститорите. За да достигне тази цел, Кодексът на МОКЦК предлага специфични ръководства. БАКР следва духа на Кодекса на МОКЦК и е разработила и издала този собствен Кодекс за професионално поведение (Кодекс на БАКР), моделиран и актуализиран според разпоредбите на Кодекса на МОКЦК. Паралелно с този Кодекс, в БАКР действат вътрешни правила и бизнес процедури, които гарантират, че БАКР прилага стриктно и точно идеите и принципите за присъждане на достоверен и заслужаващ доверие кредитен рейтинг. Тези вътрешни правила и разработки се прилагат в областите, в които БАКР оперира, а именно – финансови институции, корпоративни дружества и дружества с публични финанси и са задължителни за всички работещи и временно заети в Агенцията.

БАКР, която е първата агенция за кредитен рейтинг, създадена в България, чрез приемане и прилагане на „Кодекс на БАКР”, се ангажира да изпълнява задълженията си, присъщи на агенция за кредитен рейтинг.

1. Качество на оценките и рейтинговия процес

А. Безпристрастност

1.1 При осъществяването на рейтинга БАКР и нейните служители трябва да работят безпристрастно и честно с инвеститорите, издателите, обществото и другите участници на пазара.

1.2 За да допринесе за безпристрастността на рейтинга, БАКР е изработила критерии, основани на миналия опит, осигуряващи съгласуваност между етапите на рейтинговия процес. Анализаторите на БАКР трябва да използват тези критерии при работата си по всеки кредитен рейтинг. Критериите на БАКР се базират на стандарти и процедури, които отговарят на изискванията на всеки отрасъл и вид финансов документ.

1.3 Екипите на БАКР, работещи по всеки рейтинг, са структурирани, така че да осигурят последователност и да избегнат пристрастност. Екипите от служители, работещи по всеки кредитен рейтинг, се състоят от поне двама анализатора, за да направят обективна оценка от различни гледни точки.

1.4 БАКР назначава на работа като анализатори само лица с подходящи знания и опит. БАКР провежда семинари и програми за обучение, за да подобри способностите на анализаторите в рейтинга.

1.5 Решенията на БАКР за кредитния рейтинг се взимат от Рейтингов комитет на БАКР. Рейтинговият комитет се състои от експерти, които имат необходимите познания и опит и действат като членове, имащи право на глас в Комитета. Решенията на Комитета по кредитния рейтинг се обявяват от БАКР като окончателни, след подробно обсъждане на предложения рейтинг от екипа от анализатори. Те се предлагат за одобрение на Рейтинговия съвет, като решенията на Рейтинговия комитет се взимат с пълно мнозинство. Окончателно решение при първоначално присъждане на кредитен рейтинг се взема от Рейтинговия Съвет –

също с пълно мнозинство. Рейтинговият съвет включва в състава си както представители на БАКР, така и изтъкнати външни финансови експерти. Дейностите на Рейтинговия комитет и Рейтинговия съвет се регламентират чрез вътрешни правила.

1.6 БАКР или нейните служители не трябва да дават обещания или гаранции за даден рейтинг преди окончателната оценка на кредитния рейтинг

Б. Достоверност

1.7 Изработването и присъждането на кредитен рейтинг от БАКР се основава на приети писмени методологии. Тези методологии трябва да са надеждни, да се прилагат систематично и периодично да се подлагат на проверка, базирана на историческия опит.

1.8 За да присъди възможно най-прецизен кредитен рейтинг, БАКР гарантира, че всеки път, когато извършва рейтингово проучване, тя ще отделя достатъчен брой анализатори, които имат подходящи познания и опит, за да извършат всяко рейтингово проучване и ще решава дали нейните служители разполагат с необходимата информация, за да направи правилна оценка за рейтинга.

1.9 БАКР присъжда рейтинг, като се основава единствено на задълбочен анализ на необходимата информация, събрана от голям обхват източници и фактори от значение за оценката.

1.10 Оценъчният процес изисква анализаторът да извършва проучвания на място, като провежда интервюта, включително и с ръководството на възложителя.

1.11 За да гарантира на възложителя възможност за изясняване на погрешна интерпретация, преди публикуването на кредитния рейтинг, БАКР трябва да разясни на възложителя и/или на назначения агент същността и обосновката на рейтинга.

1.12 За да избегни присъждане на кредитен рейтинг, който съдържа погрешни внушения или е подвеждащ, преди да обяви рейтинга и обосновките към него, БАКР трябва да подsigури няколко квалифицирани членове на екипа, които да

проверят повторно документацията на кредитния рейтинг и информацията, на която той се базира.

В. Наблюдение и актуализация

1.13 След като рейтинга е присъден и обявен, БАКР трябва да наблюдава постоянно за промени в кредитоспособността на възложителя. Наблюдението на БАКР се състои в проучване на възложителя, включително чрез работни срещи с ръководството на възложителя.

1.14 В допълнение на периодичното проучване, разгледано по-горе, БАКР трябва да инициира преглед на рейтинг и да осъвремени рейтинга в случай на необходимост веднага щом получи информация, която по нейна преценка ѝ дава основание да направи това. Информацията, даваща право на преглед на рейтинга, включва например големи промени в крайните резултати, поради сливания и придобивания, промяна на пазарната среда, излизане от строя на основната материална база, причинено от авария или бедствие, спад в корпоративния имидж и репутация, дължащи се на публичен скандал. В случай че такива събития възникнат, БАКР прилага преглед, наречен „Рейтингов мониторинг”. След като е провела навременен и прецизен анализ на ефекта на тези събития върху възложителя, при наличие на основание, БАКР обявява нов рейтинг на възложителя. Много рядко, в случай че стане невъзможно да се направи подходяща оценка, дължаща се на фактори като важни неблагоприятни промени в операционната среда на възложителя, отсъствие на данни и информация или други подобни фактори, един рейтинг може да бъде „прекратен”.

1.15 БАКР е изработила процедури, които да подсигурят сигурност, правилност и последователност на провеждането на дейностите по присъждане, наблюдение и актуализация на кредитния рейтинг.

1.16 Рейтинговият комитет на БАКР е отговорен при необходимост тези процедури да се преразглеждат и коригират.

1.17 БАКР трябва да поддържа отчети за дейността на Рейтинговия комитет и на Рейтинговия съвет, за да осигури прозрачност на решенията. Тези отчети се поддържат в разумен срок от време, поне толкова дълго, колкото е необходимо.

2. Независимост при вземане на решение

А. Независимост на екипите

2.1 Правилата на Рейтинговия комитет на БАКР изискват той да игнорира всеки вътрешен и външен натиск или намеса, за да вземе независимо и обективно решение за рейтинга. Рейтинговият комитет не трябва да взема под внимание някои позитивни или негативни ефекти от решенията на рейтинга върху възложителите, инвеститорите, самата БАКР и настоящите или перспективните бизнес връзки.

2.2 Акционерите на БАКР не трябва да правят опити да повлияят на решенията за рейтинга.

2.3 БАКР трябва да поддържа звената за кредитен рейтинг независими от другите й звена по отношение на информационния контрол и организацията на управление.

Б. Предотвратяване на конфликт на интереси

2.4 БАКР предотвратява възникването на конфликт на интереси чрез приемане и спазване на писмени Вътрешни правила за идентифициране, недопускане или намаляване, управление и разкриване на всички действителни или потенциални конфликти на интереси.

2.5 Вътрешните правила на БАКР включват практически мерки за предотвратяване на потенциални конфликти на интереси. „Надзорникът на съобразността” следи и идентифицира всеки настоящ и потенциален конфликт на интереси, който може да повлияе върху служителите, които участвуват във взимането на решенията в рейтинга. БАКР трябва да разкрие навреме специфичния характер на настоящия или потенциален конфликт, който може да възникне.

2.6. БАКР споделя тревогата на отрасъла, че зависимостта на Агенцията за кредитен рейтинг от приходите, получени от даден клиент, или нарастващата пропорция на приходите, получени от отделните клиенти за услуги извън присъждането на кредитен рейтинг сравнено с приходите, получени за рейтингите като цяло, може да доведе до конфликт на интереси. БАКР ще обявява, когато приходите от един клиент достигат или надвишават 5 % от годишните приходи на Агенцията. БАКР

ще обявява общите принципи за формиране на възнагражденията, които получава при изработването и присъждането на кредитни рейтинги.

2.7. БАКР няма да предоставя на възложител или негов агент консултантски услуги, чрез които да съветва възложителя как да получи по-висок рейтинг.

2.8. БАКР регламентира в своите вътрешни правила начините, чрез които да предпази своите служители от търговия с ценни книжа, която би довела до конфликт на интереси в дейностите на БАКР по кредитния рейтинг.

2.9 БАКР забранява на служителите да взимат участие в решения за кредитен рейтинг, когато членовете на техните семейства се асоциират с възложителя или упълномощения агент, който е обект на кредитен рейтинг от БАКР. Служители, които са ангажирани с взимане на решения, свързани с рейтинга, трябва да докладват на ръководителя си, когато те или членове на техните семейства имат такива отношения, които могат да предизвикат проблем. На служителите на БАКР също се забранява да участват в проучване на възложител, с когото са имали бизнес отношения за период от 12 месеца назад.

2.10 В случаите, в които рейтинговите субекти (например държавни институции) имат или целят да имат контролни функции над БАКР, БАКР не позволява на служителите си – обект на този контрол, да участват при вземане на решения за рейтинга на тези субекти.

2.11 Трудът на анализаторите на БАКР и тяхното възнаграждение са уредени така че да предотвратят потенциален конфликт на интереси. Възнаграждението на анализаторите на БАКР не е основано на възнаграждението, което БАКР получава от възложителя или от упълномощен агент. БАКР оценява работата на своите анализатори на основата както на позицията, която заемат в БАКР и в отделните проекти, така и на качествата на анализите, нивото на яснота и разбираемост на доклада, безпристрастността и почтеността в отношенията с инвеститорите, възложителите и упълномощените агенти.

2.12 БАКР забранява на анализаторите да вземат участие в преговори за възнаграждението по рейтинга, освен в случаите когато финансовият анализатор, обикновено старши анализатор, с достатъчно разбиране за конфликта на интереси, има опит и познание за сложността и трудността на рейтингования субект.

2.13 БАКР забранява на служителите, заети в кредитния рейтинг, да получават пари и подаръци от възложителя или негов агент и да приемат специално отношение освен това свързано с проучването на място.

3. Отговорност пред инвеститорите и възложителите

А. Обявяване на кредитния рейтинг

3.1 Когато БАКР издава или осъвременява рейтинг, тя трябва да публикува своите резултати, колкото може по-скоро на публичния сайт на БАКР. Информацията трябва да бъде достъпна и по други начини. БАКР не трябва да публикува рейтинг, ако това не е уредено чрез договор с възложителя или упълномощения агент (както в случаите на частна поръчка).

3.2 Резюме на обосновката на кредитния рейтинг на БАКР се публикува на сайта на БАКР, освен ако Възложителят не възрази това да бъде направено.

3.3 БАКР трябва да разкрива на публичния си сайт последните преработки, заедно с датата на осъвременяване на публично достъпните кредитни рейтинги.

3.4 Когато БАКР анулира кредитен рейтинг, който е станал публично достояние тя трябва да съобщи за това си действие, както и за символите на последния рейтинг. Всяка свързана информация като датата на последното осъвременяване на рейтинга трябва да е достъпна на сайта на БАКР.

3.5 БАКР притежава последователна политика и процедури за обявяване на рейтингите, докладите и осъвременяванията, споменати в предишните разпоредби. БАКР трябва публично да обяви всяка промяна на тази политика и процедури на публичния си сайт.

Б. Прозрачност

3.6 БАКР разкрива информация за дефинициите, принципите на методологията и други приложими стандарти на извършване на рейтинга. Тази информация се предоставя безплатно на публичния сайт на БАКР, за да подпомогне потребителите да разберат значението на всички символи на рейтинга и на процеса на взимане на решение за рейтинга.

3.7 БАКР ежегодно ще разкрива безплатно на публичния си сайт осъвременените стойности на „процентите на платежоспособност” (default rates), както и текущите промени във всяка рейтингова категория, така че участниците на пазара да оценят обективно надеждността на рейтинга на БАКР.

3.8 По принцип, БАКР не присъжда кредитен рейтинг, който не е бил пожелан от емитент. Когато това се случи, БАКР се стреми да проведе преглед на място на емитента. Когато емитента не позволява на екипа на БАКР да проведе преглед на място, БАКР си запазва правото да присъди „непожелан” рейтинг, без преглед на място. Освен това БАКР ясно показва кога присъжда рейтинг, който не е поръчан от емитент, като добавя знака „нп” към своя рейтинг.

3.9 Когато БАКР направи значителна промяна в методологията и процедурите на рейтинговане, тя трябва да обяви тези промени на публичния сайт на БАКР под формата на съобщение или чрез пресата, преди да приложи тази модификация.

3.10 БАКР публикува ежегодно доклад на прозрачност.

В. Конфиденциалност

3.11 БАКР се задължава по силата на подписаните договори със своите клиенти и на присъщото законодателство, да не разпространява конфиденциална информация, получена от възложителя. Служителите на БАКР могат да използват конфиденциална информация, получена от възложителя или упълномощен агент, единствено за целите на оценките, и в съгласие с договореностите за конфиденциалност.

3.12 С цел да защити конфиденциалната информация, получена от възложителя или негов агент, както и информацията за взимането на решенията за рейтинга преди официалното му разпространение, БАКР е длъжна да инструктира съответствено служителите си. В допълнение, БАКР е приложила мерки, за да се осигури сигурността на информацията в компютърната система.

3.13 БАКР забранява на служителите, заети в кредитния рейтинг, да разкриват конфиденциална информация на служител, който не е ангажиран с конкретния проект, както и на външна страна, включително други юридически лица. Пенсионираниите служители се задължават да се съобразяват със задължението за конфиденциалност на всяка непублична информация, която са получили, докато са били служители на БАКР.

3.14 Агенцията забранява на своите служители да разкриват селективно на друг, освен на възложителя или упълномощен агент, всякаква информация за взимането на решение за рейтинга преди официалното му разпространение. БАКР също забранява да се разкрива информация за времевия график на рейтинговия процес (например датата на заседание на Рейтинговия комитет и графика за преглед на рейтинга).

3.15 С цел защита на конфиденциалната информация при работа в БАКР, всички служители на БАКР и членове на Рейтинговия съвет подписват „Декларация за конфиденциалност”, че няма да изнасят данни или документи, станали им известни при изпълнение на поетите към дружеството задължения.

4. Откритост и комуникация с пазара

БАКР обявява публично този Кодекс за професионално поведение и обяснява как той се съотнася спрямо международните принципи за работа на рейтинговите агенции, възприети от IOSCO.

4.1 В процеса на ежедневната си работа БАКР обменя възгледи и мнения с инвеститорите, възложителите и техните упълномощени агенти. БАКР разглежда този обмен като ценен за кредитния рейтинг и организационната си политика, и следователно, за да улеснява този обмен на възгледи и мнения, БАКР е изградила своя политика на публични отношения, за която е отговорен офис мениджърът.

4.2 БАКР и нейните служители (под служител се разбира включително и директорите) ще се придържат към Кодекса на БАКР. При постъпване на работа служителите на БАКР подписват „Декларация за придържане към „Кодекс за професионално поведение”.

БАКР е назначила „Надзорник на Съобразността”, който е отговорен за съответствието на дейностите на БАКР с действащото законодателство, вътрешните правила и „Кодекс на БАКР”. „Надзорникът на Съобразността” трябва да изпълнява тези задължения, като освен това се ангажира редовно да фокусира усилията на служителите за спазване на тези стандарти. За да бъде осигурена независимост на „Надзорника на Съобразността”, той докладва пряко на Борда на директорите и ежегодно внася доклад за състоянието.

4.3 Когато служител на БАКР научи за поведението на друг служител, което е незаконно, неетично и противоречи на Кодекса на БАКР, този служител незабавно

докладва тази информация на „Надзорника на Съобразността”, който трябва да предприеме действия в съответствие със законите и вътрешните правила. Ръководството на БАКР забранява репресивни действия към такъв служител от страна на всеки друг служител, както и от самото ръководство на БАКР.

4.4 Когато се ангажира с операции, свързани с бизнеса по кредитен рейтинг, БАКР и нейните служители трябва да се съобразяват с действащото законодателство и разпоредби в България и другите законодателства, с които БАКР оперира.

Влиза в сила на 20.05.2009 г.

Допълнителни разпоредби

Поправките към **Кодекса за професионално поведение на БАКР** се приемат от Съвета на директорите.